

Ośrodek Pomocy Społecznej

www.milanówek.naszops.pl
ops@ops.milanówek.pl

05 – 822 Milanówek, ul. Kościuszki 16
Tel/fax 22 724-97-92, 22 755-86-35

**SPRAWOZDANIE Z REALIZACJI
GMINNEGO PROGRAMU PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY W RODZINIE
ORAZ OCHRONY OFIAR PRZEMOCY W RODZINIE
DLA GMINY MILANÓWEK NA LATA 2016 – 2020
ZA ROK 2020**

Milanówek, marzec 2021

WSTĘP

Przemoc w rodzinie to działania skierowane przeciwko osobom bliskim, które naruszają ich prawa oraz dobra osobiste, powodują cierpienie tak fizyczne jak i psychiczne oraz mają na celu utrzymanie nad nimi kontroli. Przemoc w rodzinie to zjawisko zarówno osobiste, jak i społeczne. Może jej doświadczyć każdy, bez względu na miejsce zamieszkania, wykształcenie, status materialny czy społeczny.

Przemoc w rodzinie może przybierać różne formy (przemoc fizyczna, psychiczna, ekonomiczna, seksualna), jednakże niezależnie od tego, każda z nich stanowi zagrożenie i jest przestępstwem z art. 207 Kodeksu Karnego.

W Polsce przez wiele lat przemoc domowa nie była nazywana po imieniu. Uważano, że w sprawy rodzinne nie powinny ingerować osoby trzecie, gdyż rodzina sama powinna radzić sobie z wszelkimi trudnościami i problemami. Wzrost świadomości i wrażliwości społecznej, a także skala tego zjawiska sprawia, że ludzie dostrzegają problem przemocy domowej i próbują skutecznie jej przeciwdziałać. Ważne jest, aby ofiary wiedziały gdzie i do kogo mogą zwrócić się o pomoc.

Rozwój spójnego i wielopoziomowego systemu pomocy rodzinom dotkniętym przemocą domową powinien opierać się o diagnozę problemu przemocy. Diagnoza ta powinna uwzględniać skalę zjawiska, ofertę placówek i instytucji w zakresie działań na rzecz przeciwdziałania przemocy domowej, postawy, kompetencje i doświadczenia w zakresie działań pomocy osobom uwikłanym w przemoc domową oraz możliwości i bariery podejmowania działań pomocowych.

Podstawę programu stanowi podejście interdyscyplinarne, zgodnie z którym wszelkie działania na rzecz rodziny powinny być planowane i wdrażane przez specjalistów o różnych zawodach, będących przedstawicielami różnych instytucji i organizacji. Praca zespołowa ma kluczowe znaczenie. Zapobiega powielaniu działań przez poszczególne służby, daje możliwość uzyskania szerokiej informacji o sytuacji osoby uwikłanej w przemoc, pozwala wspólnie przedyskutować problem, wymieniać spostrzeżenia, wspólnie ustalać najlepszy plan pomocy oraz rozdzielać poszczególne zadania. Żaden pojedynczy specjalista ani instytucja nie jest w stanie zabezpieczyć wszystkich podstawowych potrzeb rodziny uwikłanej w przemoc.

1. Podstawy prawne Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie

Regulacje w kwestii przemocy w rodzinie zawierają następujące akty prawa:

- *ustawa z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (t.j. Dz. U z 2020 poz. 218)*
- *ustawa z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (Dz.U. z 2020 poz. 1876 ze zmianami)*
- *Ustawa z dnia 26 października 1982r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz.U.2019.2277 t.j. z dnia 2019.11.19).*
- *oraz przepisy wykonawcze i przepisy prawa miejscowego.*

Zgodnie z Uchwałą nr 137/XVIII/16 Rady Miasta Milanówka z dnia 31 marca 2016 roku w sprawie uchwalenia Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie dla Gminy Milanówek na lata 2016 – 2020, Kierownik Ośrodka Pomocy Społecznej przedkłada Radzie Gminy Milanówek sprawozdanie z realizacji Programu za rok poprzedni do dnia 31 marca roku następnego, którego głównym celem jest zmniejszenie skali zjawiska przemocy w rodzinie na terenie Gminy Milanówek, podniesienie skuteczności działań interwencyjnych wobec osób stosujących przemoc w rodzinie oraz zwiększenie dostępności pomocy i skuteczności ochrony ofiar przemocy w rodzinie.

W roku 2020 w realizacji Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie dla Gminy Milanówek na lata 2016 – 2020 współpracowały następujące podmioty:

- Ośrodek Pomocy Społecznej,
- Burmistrz Miasta Milanówka,
- Zespół Interdyscyplinarny,
- Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- Komisariat Policji w Milanówku,
- Straż Miejska w Milanówku,
- Sąd Rejonowy w Grodzisku Mazowieckim,
- Placówki oświatowe funkcjonujące na terenie Gminy Milanówek,
- Środowiskowy Klub Wsparcia dla Dzieci i ich Rodzin „Milanowski Promyk”
- Przychodnia NZOZ BIOVENA,
- Przychodnia NZOZ AWEMED,
- Organizacje pozarządowe.

2. Zjawisko przemocy zdiagnozowane przez Ośrodek Pomocy Społecznej w Milanówku

Przemoc domowa na terenie Gminy Milanówek w odniesieniu do globalnego wymiaru funkcjonowania społecznego jest istotnym problemem rodzin, w których występuje. Z obserwacji prowadzonej przez pracowników socjalnych Ośrodka wynika, że rodziny z problemem przemocy wymagają specjalistycznej pomocy, którą mogą uzyskać w ramach szerokiego wachlarza świadczonej przez Ośrodek Pomocy Społecznej.

Skalę zjawiska przemocy na terenie Miasta Milanówek określają dane uzyskane od podmiotów uczestniczących w pracach Zespołu Interdyscyplinarnego, współpracujących w realizacji Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie dla Gminy Milanówek na lata 2016 – 2020 oraz dane statystyczne Ośrodka Pomocy

Spółecznej.

3. Analiza działań realizowanych przez podmioty w ramach Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie dla Gminy Milanówek na lata 2016 – 2020,

W roku 2020 podmioty uczestniczące w realizacji zadań określonych w Gminnym Programie Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie dla Gminy Milanówek na lata 2016 – 2020, przedstawiły informacje z następujących działań:

- **Ośrodek Pomocy Społecznej**

W roku 2020 wsparciem w formie pracy socjalnej, poradnictwa indywidualnego oraz pomocą materialną objęto łącznie 7 środowisk doświadczających przemocy, w tym objętych wyłącznie pomocą niematerialną było 5 rodzin. Analizując problem występowania przemocy domowej, zauważono, że najczęściej występującą formą przemocy była przemoc fizyczna, oraz przemoc psychiczna. Wśród klientów pomocy społecznej przeważają kobiety, osoby uzależnione i współuzależnione, niewydolne wychowawczo a także osoby niepełnosprawne. W 12 rodzinach z podejrzeniem występowania przemocy przebywało 10 dzieci. Ośrodek Pomocy Społecznej w ramach prowadzonej procedury Niebieskiej Karty w 5 przypadkach wystąpił do Sądu z wnioskiem o wgląd w sytuację rodziny.

Celem działania pomocy społecznej jest umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężenia trudnych sytuacji życiowych. Bezpośrednią pomocą potrzebującym zajmują się pracownicy socjalni. Szczegółowo kompetencje z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie dla Ośrodka Pomocy Społecznej regulują poszczególne zapisy ustawy o pomocy społecznej z dnia 12 marca 2004 roku (Dz. U z 2020 poz. 1876 ze zmianami), ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie z dnia 29 lipca 2005 roku (Dz. U z 2020. poz. 218) oraz inne przepisy prawne. W roku 2020 zadania statutowe Ośrodka w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie realizowane były do sierpnia ubiegłego roku przez 2 pracowników socjalnych z działu pracy socjalnej, którzy na podstawie:

- **art. 17 ust. 1 pkt. 13 ustawy o pomocy społecznej**, w ramach profilaktyki i opieki nad dzieckiem i rodziną pracownicy prowadzili działania na rzecz osób i rodzin wobec których zachodziło podejrzenie występowania przemocy w rodzinie.
- **zgodnie z art. 45. ust 1 ustawy o pomocy społecznej** w ramach realizacji programu na rzecz poprawy funkcjonowania osób i rodzin w ich środowisku społecznym, pracownicy socjalni w oparciu o kontrakt socjalny lub projekt socjalny, świadczyli pracę socjalną w celu rozwinięcia lub wzmocnienia ich aktywności i samodzielności życiowej; Praca socjalna była prowadzona z wykorzystaniem właściwych metod i technik.
- **zgodnie z art. 46 ust 1, 2 i 3 ustawy o pomocy społecznej, w ośrodku pomocy społecznej**, osobom i rodzinom, które mają trudności lub wykazują potrzebę wsparcia w rozwiązywaniu swoich problemów życiowych, bez względu na posiadany dochód pracownicy Ośrodka udzielali poradnictwa specjalistycznego, w szczególności prawnego, psychologicznego i rodzinnego. Poradnictwo prawne realizowane było przez udzielanie informacji o obowiązujących przepisach z zakresu prawa rodzinnego i opiekuńczego, zabezpieczenia społecznego, a nawet ochrony praw lokatorów. Poradnictwo psychologiczne realizowane było przez procesy diagnozowania, profilaktyki i wsparcia.

- **art. 47 ust 1, 2 ustawy o pomocy społecznej** – w roku 2020 przeprowadzono 23 interwencje kryzysowe mających na celu przywrócenie równowagi psychicznej i umiejętności samodzielnego radzenia sobie w sytuacjach kryzysowych.
- **art. 47, ust 3 ustawy pomocy społecznej** – udzielają poradnictwa specjalistycznego oraz pośredniczą w uzyskaniu schronienia dostępnego przez całą dobę w Ośrodkach Interwencji Kryzysowej gdzie jest udzielana pomoc psychologiczna, prawna itp. osobom doświadczającym przemocy. W 2019 roku do Ośrodka Interwencji Kryzysowej nie skierowano żadnej osoby.
- **art. 12 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie** w przypadku podejrzenia o popełnieniu przestępstwa z użyciem przemocy wobec członków rodziny o zaistniałej sytuacji powiadamiana jest Policja lub Prokuratura. W 2020 Zespół Interdyscyplinarny nie złożył do prokuratury żadnego wniosku o podejrzenie popełnienia przestępstwa.
- **zgodnie z art. 2 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie i art. 207 K.K.**, które definiują przemoc w rodzinie, pracownicy socjalni kierują w takich sprawach pisemne zawiadomienie na Policję. Zadaniem pracowników socjalnych było m.in. monitorowanie przemocy w rodzinie. Wspólnie z dzielnicowymi Komisariatu Policji w Milanówku pracownicy socjalni monitorowali sytuację w 21 rodzinach, w których występuje przemoc.
- **Zespół Interdyscyplinarny**

Zgodnie z art. 9a ust. 9 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, Ośrodek Pomocy Społecznej w Milanówku zapewniał obsługę organizacyjno – techniczną Zespołu Interdyscyplinarnego. Jednocześnie zgodnie z Gminnym Programem Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie Ośrodek gromadził informacje na temat potrzeb szkoleniowych oraz finansował udział w szkoleniach i konferencjach dla członków Zespołu Interdyscyplinarnego oraz pracowników instytucji wchodzących w skład Zespołu, jak również innych służb, instytucji i organizacji realizujących działania związane z przeciwdziałaniem przemocy. W 2020 roku odbyło się 10 posiedzeń Zespołu Interdyscyplinarnego w następujących terminach: 27.02.2020 roku, 12.03.2020 roku, 2.04.2020 roku, 30.04.2020 roku, 15.05.2020 roku, 18.06.2020 roku, 07.08.2020 roku, 27.08.2020 roku, 17.11.2020 roku, 29.12.2020 roku. Podczas posiedzeń przedstawiane i omawiane były bieżące sprawy dotyczące procedury „Niebieska Karta”. Członkowie Zespołu diagnozowali sytuację w poszczególnych rodzinach, wymieniali się informacjami, omawiali możliwości udzielania odpowiedniego wsparcia rodzinie. Analizowane były również możliwości dotyczące profilaktyki, rozpowszechniania wiedzy na temat przeciwdziałania przemocy w środowisku lokalnym, podnoszenia kwalifikacji osób pracujących z rodziną dotkniętą przemocą. Z przebiegu spotkań Zespołu Interdyscyplinarnego wynika, że interdyscyplinarność to szybki i pełen przepływ informacji między służbami, możliwość podjęcia działań skutecznych, zaplanowanych oraz skoordynowanych. W roku 2020 założono 12 „Niebieskich Kart” wszczynających procedurę, przy czym 9 zostało założonych przez funkcjonariuszy Policji (patrole policji i dzielnicowi KP Milanówek), 1 przez pracownika socjalnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Milanówku oraz 1 przez pedagoga szkoły średniej w Grodzisku Mazowieckim, 1 przez lekarza Szpitala Zachodniego w Milanówku. Liczba kontynuowanych procedur „Niebieska Karta” (rozpoczętych w roku 2019) wyniosła 11. Częstym problemem w rodzinach, w których została założona „Niebieska Karta” był problem uzależnienia od alkoholu oraz współuzależnienie. W okresie od stycznia roku do grudnia 2020 roku powołano 10 grup roboczych. Łącznie grupy robocze zarówno te powołane w 2020 roku, jak i te przeniesione z lat poprzednich odbyły

w sumie 64 spotkania. Członkami grup roboczych byli: pracownicy socjalni, dzielnicowi, członkowie Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Milanówku, pedagodzy, kuratorzy zawodowi, asystent rodziny oraz psycholog. Udział wszystkich w/w osób był bardzo istotny w ustaleniu planu pomocy rodzinie w powstrzymaniu zjawiska przemocy. Na spotkania grup roboczych zapraszane były osoby doznające przemocy w rodzinie oraz wzywane osoby podejrzane o stosowanie przemocy.

Członkowie grup roboczych opracowali 10 indywidualnych planów pomocy rodzinie, monitorowali sytuację, w których dochodzi do przemocy oraz dokumentowali działania podjęte wobec rodzin, w których wszczęto procedurę „Niebieska Karta”.

W omawianym okresie sprawozdawczym zakończono 7 procedur „Niebieska Karta” z czego 2 na skutek zrealizowania indywidualnego planu pomocy i zakończenia przemocy w rodzinie oraz 5 na skutek braku zasadności podejmowania dalszych działań.

Wspólna wymiana doświadczeń i spostrzeżeń pozwalała podjąć szersze działania pomocowe. Bezpośredni sposób przekazywania informacji, podejmowanie konkretnych działań niewątpliwie usprawniały pracę i znacznie szybciej pozwalały na osiągnięcie zamierzonego celu.

Efekty działań grup roboczych w 2020 roku w ramach procedur wszczętych w 2020 roku oraz kontynuowanych z okresów wcześniejszych:

- 1 osoba (sprawca przemocy) wziął udział w zajęciach prowadzonych w ramach programu korekcyjno – edukacyjnego realizowanego w Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Grodzisku Mazowieckim;
- w ramach wszczętych 5 procedur „Niebieska Karta” zmotywowano rodziny do skorzystania ze wsparcia psychologa w Punkcie Informacyjno – Konsultacyjnym w Milanówku;
- 3 osoby podejrzane o stosowanie przemocy w rodzinie skierowano do Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Milanówku;
- wobec 1 osoby Prokuratura Rejonowa w Grodzisku Mazowieckim wydała postanowienie o opuszczeniu mieszkania zajmowanego wspólnie z ofiarą;
- 2 rodziny zostały objęte pomocą finansową Ośrodka Pomocy Społecznej w Milanówku;
- wobec 1 osoby podejrzanej o stosowanie przemocy w rodzinie toczy się postępowanie w sprawie orzeczenia o obowiązku poddania się leczeniu odwykowemu w Sądzie Rejonowym Wydział Rodzinny i Nietletnich w Grodzisku Mazowieckim;
- 2 dzieci w rodzinach, w których prowadzona była procedura „Niebieska Karta” w 2020 roku zostało objętych wsparciem psychologa dziecięcego;
- 4 dzieci w rodzinach, w których prowadzona była procedura „Niebieska Karta” w 2020 roku otoczono wsparciem pedagoga szkolnego;
- W okresie sprawozdawczym nie zaistniał przypadek odebrania dziecka z rodziny na podstawie art. 1a ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie w sytuacji bezpośredniego zagrożenia życia lub zdrowia dziecka w związku z przemocą w rodzinie

W 2020 roku członkowie Zespołu Interdyscyplinarnego, grup roboczych oraz pracownicy socjalni nie uczestniczyli żadnych szkoleniach ze względu na epidemię koronawirusa (COVID-19).

W celu zwiększenia dostępności do pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu i narkotyków oraz w celu zapewnienie osobom i rodzinom, w których występują problemy uzależnień od alkoholu i narkotyków pomocy psychologicznej i prawnej, a w szczególność ochrony przed przemocą prowadzono poradnictwo specjalistyczne w Punkcie Informacyjno – Konsultacyjnym dla Osób Uzależnionych i Ich Rodzin oraz w Punkcie Informacyjno – Konsultacyjnym dla Ofiar Przemocy.

Dyżury w Punkcie Informacyjno – Konsultacyjnym pełnili specjaliści: dwóch psychologów dla dorosłych, którzy są również specjalistami pomocy ofiarom przemocy, psycholog dla dzieci, młodzieży i rodziców, dwóch certyfikowanych specjalistów psychoterapii uzależnień, oraz adwokat. W 2020 roku specjaliści w sumie odbyli 878 godzin dyżurów, co średnio w miesiącu daje 73 godzin. Warto podkreślić, iż Punkt Informacyjno – Konsultacyjny był dostępny dla mieszkańców Milanówka, od poniedziałku do soboty. Od 8.00 do 16.00 można było uzyskać pomoc od osoby świadczącej tzw. pierwszy kontakt, zaś w godzinach popołudniowych i wieczornych od specjalistów pracujących w Punkcie. Dodatkowo osoby w sytuacji kryzysowej mogły zawsze skorzystać z kontaktu telefonicznego na numer komórkowy, który był odbierany zarówno popołudniami, jak i w weekendy przez pracownika Ośrodka Pomocy Społecznej zajmującego się profilaktyką i uzależnieniami. W ramach Punktu Informacyjno – Konsultacyjnego specjalista prowadził grupę wsparcia dla osób współuzależnionych, skierowana do osób, które pozostają w bliskim związku z osobą nadużywającą alkohol lub inne substancje psychoaktywne. Uczestnictwo w spotkaniach grupy pozwala osobom współuzależnionym zrozumieć nieskuteczność działań zmierzających do powstrzymanie alkoholika od picia, potrzebę pracy nad sobą, a w rezultacie umożliwia odnalezienie stabilizacji emocjonalnej. Z uwagi na pandemię wirusa COVID -19 grupa wsparcia była prowadzona do połowy marca 2020 roku. W 2020 roku odbyły się 24 godziny spotkań grupowych, w których uczestniczyło średnio od 8 do 11 osób.

W formie indywidualnej w Punkcie Informacyjno – Konsultacyjnym odbywały się:

- Konsultacje udzielane przez specjalistów psychoterapii uzależnień.
W 2020 roku zrealizowano 179 godzin dyżurów, podczas których udzielono łącznie 167 porad. W ramach porad specjaliści motywowali osoby uzależnione do podjęcia terapii w placówkach leczenia odwykowego typu stacjonarnego lub ambulatoryjnego.
- Porady prawne.
Zrealizowano łącznie 148 godzin dyżurów, udzielono 67 porad. Prócz wsparcia psychologicznego, zabezpieczenie prawne osób w kryzysie jest niezbędne.
- Konsultacje psychologiczne dla osób dorosłych współuzależnionych, będących w kryzysie, doświadczających przemocy lub będących sprawcami przemocy. Zrealizowano łącznie 298 godzin dyżurów, podczas których udzielono łącznie 290 porad.
- Konsultacje świadczone przez psychologów dziecięcych skierowane dla dzieci, młodzieży i ich rodziców, opiekunów. Zrealizowano łącznie 253 godzin dyżurów podczas, których udzielono łącznie 170 porady.

Środowiskowy Klub Wsparcia dla Dzieci i ich Rodzin działający w strukturach Ośrodka Pomocy Społecznej w Milanówku dysponuje 40 miejscami jest prowadzony w dwóch punktach miasta Milanówka tj. przy ul. Szkolnej 12 oraz przy ul. Na Skraju 2. Placówki obejmują swoimi oddziaływaniami dzieci i młodzież, w wieku od 6 do 15 lat. Oferta placówek skierowana jest do rodzin przeżywających trudności w pełnieniu funkcji opiekuńczo – wychowawczej. W roku 2020 Klub objął oddziaływaniami opiekuńczo – wychowawczymi ogółem 38 podopiecznych w wieku od 6 do 15 lat. Byli to uczniowie szkół podstawowych w Milanówku. Udzielono wsparcia w zakresie pełnienia funkcji opiekuńczo - wychowawczej 29 rodzinom.

Z powodu epidemii COVID – 19, zgodnie z zaleceniami Wojewody Mazowieckiego placówka prowadziła działalność w formie stacjonarnej oraz zdalnie. Wszystkie zajęcia prowadzone w formie stacjonarnej odbywały się z zastosowaniem procedur reżimu sanitarnego.

Placówki realizowały zadania poprzez wspieranie rodziny w procesie wychowawczym, udzielanie pomocy dzieciom i rodzicom w sytuacjach kryzysowych, pracę wychowawczą

i socjalną, stałą współpracę ze szkołami, pracownikami socjalnymi, kuratorami rodzinnymi, asystentami rodziny oraz innymi instytucjami zajmującymi się problematyką dziecka i rodziny oraz oddziaływaniami z zakresu profilaktyki na poziomie uniwersalnym. Placówki, w ciągu roku szkolnego pracowały w oparciu o Plan Pracy Opiekuńczo – Wychowawczej. Na wakacje i ferie opracowane zostały odrębne, szczegółowe oferty związane z wypoczynkiem dzieci. Działalność placówek była dokumentowana i promowana na stronie portalu społecznościowego Facebook.

- **Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Milanówku:**

Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w 2020 roku realizowała następujące działania w ramach Programu:

- rozproszyla 550 materiałów o charakterze informacyjno – edukacyjnym dotyczącym przeciwdziałania przemocy,
- z porad członków Komisji dla osób z problemem przemocy skorzystało 8 osób,
- MKRPA nie wszczęła żadnej procedury Niebieskiej Karty.

- **Komisariat Policji w Milanówku:**

Według danych otrzymanych z Komisariatu Policji w Milanówku w 2020 roku przeprowadzono 12 interwencji domowych, które związane były z przemocą w rodzinie oraz wszczęto 12 procedur „Niebieska Karta”. Ponadto w Komisariacie Policji rozproszono 12 materiałów o charakterze informacyjno – edukacyjnym dotyczących przemocy.

- **Straż Miejska w Milanówku:**

W 2020 Straż Miejska w ramach działań profilaktycznych dotyczących przeciwdziałania przemocy 2 krotnie towarzyszyła pracownikom socjalnym podczas wizyt w środowisku zamieszkania rodzin zagrożonych przemocą. Sama nie podejmowała żadnych interwencji związanych z przemocą z uwagi na fakt braku podstaw prawnych do tego typu interwencji. Ponadto Straż Miejska rozproszyla około 50 materiałów o charakterze informacyjno – edukacyjnym dotyczących przemocy.

- **Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej BIOVENA** – do przychodni w 2020 roku nie zgłosiła się żadna osoba doświadczająca przemocy w rodzinie. Nie wydano także żadnego zaświadczenia lekarskiego o przyczynach i rodzaju uszkodzeń ciała związanych z przemocą w rodzinie, a także nie rozproszano materiałów o charakterze informacyjno – edukacyjnym dotyczących przemocy.

- **Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej AWEMED** – nie otrzymano żadnych danych dotyczących podjętych działań mających na celu przeciwdziałanie przemocy w rodzinie.

- **Placówki oświatowe**

Szkoła Podstawowa Nr 1 im. Ks. Piotra Skargi:

W Szkole Podstawowej Nr 1 zrealizowano 5 programów profilaktycznych „Przemoc rówieśnicza i cyberprzemoc”, „Uczucia, jak sobie radzić z emocjami”, „Wartości w naszym życiu – postawa agresywna, uległa i asertywna”, „Jestem bezpieczny w domu i w szkole” oraz „Agresji mówimy NIE”. W w/w programach wzięło udział w sumie 1907 uczniów. Wychowawcy przeprowadzili z uczniami warsztaty dotyczące bezpieczeństwa i radzenia sobie w sytuacjach trudnych, w których udział wzięło 166 uczniów. Pedagog i wychowawcy przeprowadzili warsztaty na temat przeciwdziałania przemocy, odpowiedzialności młodego człowieka w świetle prawa,

komunikacji i uzależnień, w których udział wzięło 300 uczniów. We wszystkich działaniach profilaktycznych udział wzięło 2373 uczniów i 123 nauczycieli (niektórzy uczniowie i nauczyciele brali udział w kilku programach).

Powyższe działania profilaktyczne były finansowane ze środków własnych szkoły, ze środków OPS w ramach Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Przeciwdziałania Narkomanii i były prowadzone przez pedagogów i wychowawców klas.

Szkoła Podstawowa Nr 2 im. Armii Krajowej:

W Szkole Podstawowej Nr 2 zrealizowano przez pracownię „Perspektywa” 3 programy „Emocje i radzenie sobie z trudnymi emocjami”, „Asertywność i reagowanie na sytuacje zagrażające” oraz „Komunikacyjne fundamenty o trudnych relacjach w klasie”, w których udział wzięło 80 uczniów.

Ponadto dla 20 uczniów zorganizowano warsztaty „Nie hejtuję”.

Źródłem finansowania wyżej wymienionych działań profilaktycznych były środki własne szkoły oraz środki budżetowe miasta przeznaczone na realizację Gminnego Programu Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Przeciwdziałania Narkomanii.

Szkoła Podstawowa Nr 3 im. Fryderyka Chopina:

W Szkole Podstawowej Nr 3 zorganizowano dla uczniów zajęcia dotyczące przemocy i agresji mające na celu minimalizowanie niewłaściwych zachowań, uczenie rozwiązywania trudności bez użycia siły, kształtowanie postawy asertywnej, uświadamianie konsekwencji stosowania przemocy i agresji, pokazano uczniom jak reagować na przemoc, gdzie szukać pomocy i jak się zachować w sytuacji przemocy.

W poszczególnych klasach prowadzono zajęcia o charakterze profilaktycznym i wychowawczym na temat relacji w klasie czy cyberprzemocy.

Nauczyciele zapoznali się z tematem interwencji w sytuacji zgłoszenia przemocy na portalach społecznościowych i pokazywaniu konsekwencji prawnych naruszania godności innych, obrażania w Internecie.

Źródłem finansowania wyżej wymienionych działań profilaktycznych były środki własne szkoły oraz środki budżetowe miasta przeznaczone na realizację Gminnego Programu Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Przeciwdziałania Narkomanii.

Przedszkole Nr 1 w Milanówku:

W milanowskim przedszkolu w 2020 roku zrealizowano warsztaty dla nauczycieli na temat „Formy przemocy domowej – jak rozpoznać przemoc domową – cechy wspólne”, w których udział wzięło 26 nauczycieli. Ponadto odbywały się porady i konsultacje dla rodziców dzieci z rodzin dysfunkcyjnych, rozmowy interwencyjne oraz zajęcia terapeutyczne dla dzieci objętych pomocą psychologiczną – pedagogiczną z rodzin zagrożonych przemocą. Wszystkie zajęcia były przeprowadzane ze środków własnych. Ponadto pracownicy przedszkola współpracowali z asystentami rodziny oraz pracownikami socjalnymi Ośrodka Pomocy Społecznej i kuratorami Sądu Rejonowego w Grodzisku Mazowieckim.

4. EWALUACJA PROGRAMU REALIZOWANEGO W ROKU 2020

Głównymi celami strategicznymi *Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie dla Gminy Milanówek na lata 2016 – 2020* jest zmniejszenie skali zjawiska przemocy w rodzinie na terenie Gminy Milanówek, zwiększenie

skuteczności działań interwencyjnych wobec osób stosujących przemoc w rodzinie oraz zwiększenie dostępności pomocy i zwiększenie skuteczności ochrony ofiar przemocy w rodzinie.

Poniżej przedstawiono opis realizacji działań dla osiągnięcia celów operacyjnych określonych w *Gminnym Programie Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie dla Gminy Milanówek na lata 2016 – 2020*.

Realizacja celu 1: Diagnozowanie zjawiska przemocy w rodzinie w Gminie Milanówek

W ramach działań mających na celu diagnozowanie zjawiska przemocy w rodzinie w gminie Milanówek Ośrodek Pomocy Społecznej zebrał dane z instytucji odnośnie zjawisk przemocy na terenie miasta. Badania ankietowe zostaną przeprowadzone w trakcie trwania programu, podobnie jak badania skuteczności pomocy udzielonej ofiarom przemocy. Środowiska, w których wystąpiła przemoc w rodzinie były diagnozowane przez Zespół Interdyscyplinarny w ramach prowadzenia procedury „Niebieskie Karty”.

Realizacja celu 2: Podniesienie świadomości społecznej na temat zjawiska przemocy w rodzinie. Podnosząc świadomość społeczną na temat zjawiska przemocy w rodzinie przeprowadzono w szkołach programy profilaktyczne dla uczniów i nauczycieli, których celem było przede wszystkim wyczerpanie uczniów na zjawiska przemocy zarówno w rodzinie, jak i przemocy rówieśniczej. Warsztaty te miały na celu wypracowanie pozytywnych postaw w rodzinach i wzbudzenie wśród nauczycieli większej wrażliwości na przemoc.

Realizacja celu 3: Zapewnienie pomocy rodzinom, w których występuje przemoc z uwzględnieniem potrzeb wszystkich członków rodziny. W kwestii zapewnienia pomocy rodzinom, w których występuje przemoc zgłoszenia dotyczące przemocy w rodzinie przyjmuje Zespół Interdyscyplinarny we współpracy z Policją i Punktem Informacyjno – Konsultacyjnym, w którym dyżurują specjaliści: psycholog dla dorosłych, psycholog dla dzieci i młodzieży, pedagog, prawnik i mediator sądowy, psycholog – specjalista pomocy ofiarom przemocy w rodzinie, specjalista psychoterapii uzależnień. W ramach pomocy funkcjonuje grupa wsparcia dla osób współuzależnionych, grupa wsparcia dalszego zdrowienia dla osób uzależnionych oraz grupa wsparcia dla osób doświadczających przemocy domowej. Pracownicy socjalni w ramach grup roboczych przy procedurach „Niebieskiej Karty” prowadzą szeroko zakrojoną pracę socjalną na rzecz pomocy zarówno ofiarom przemocy, jak i w stosunku do osób, co do których istnieje podejrzenie stosowania przemocy. Pracownicy socjalni Ośrodka Pomocy Społecznej wraz z dzielnicowymi Komisariatu Policji w Milanówku regularnie monitorują środowiska, w których występuje przemoc. Ośrodek Pomocy Społecznej współpracuje i ma możliwość umieszczenia osoby doznającej przemocy wraz z dziećmi w Ośrodku Interwencji Kryzysowej w Piastowie.

Realizacja celu 4: Podniesienie poziomu wiedzy i umiejętności osób zajmujących się przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie i pomaganiem w sytuacji jej wystąpienia. Osoby pracujące z ofiarami przemocy i jej potencjalnymi sprawcami w miarę możliwości biorą udział w szkoleniach, natomiast pracownicy instytucji wchodzących w skład Zespołu Interdyscyplinarnego na zorganizowanych spotkaniach wymieniają się informacjami, analizują realizację planów pracy z rodziną, ustalają dalsze postępowanie z rodziną dotkniętą zjawiskiem przemocy.

Realizacja celu 5: Współpraca różnych instytucji w celu ograniczenia skutków występowania przemocy. Współpracując ze sobą instytucje znajdujące się na terenie Gminy Milanówek wymieniają ze sobą doświadczenia i dobre praktyki mające na celu przeciwdziałanie i ograniczenie zjawiska przemocy w rodzinie. Przedstawiciele tych instytucji biorą udział w pracach grup roboczych i starają się wypracować jednolite standardy zasad współpracy w zakresie lokalnych służb i instytucji na rzecz spójnych i skutecznych działań. W zakresie realizacji Gminnego Programu kontynuowano także współpracę organizacją pozarządową.

Realizacja celu 6: Zwiększenie skuteczności działań interwencyjnych wobec osób stosujących przemoc w rodzinie. Pracownicy socjalni Ośrodka Pomocy Społecznej we współpracy z Miejską Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych zgłaszali do komisji osoby, co do których istnieją podejrzenia stosowania przemocy, wnioski o objęcie leczeniem odwykowym, czego następstwem w niektórych przypadkach było złożenie do sądu wniosku o przymusowe leczenie. Jeden ze sprawców przemocy brał udział w zajęciach w ramach programu korekcyjno – edukacyjnego w Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Grodzisku Mazowieckim. Wsparcie indywidualne sprawcom przemocy było udzielane zarówno przez pracowników socjalnych, jak i dzielnicowych a także psychologów i terapeutów.

PODSUMOWANIE

Realizacja zadań określonych w Gminnym Programie Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie dla Gminy Milanówek w roku 2020 przyczyniła się w szczególności do zwiększenia dostępności pomocy dla osób dotkniętych przemocą oraz podniesienia świadomości społecznej na temat zjawiska przemocy w rodzinie. Poszczególne działania były dostosowane do zmieniających się potrzeb i zagrożeń. Uwzględniały w szczególności zapobieganie zjawisku przemocy poprzez systematyczną realizację różnych form oddziaływań skierowanych do społeczności lokalnej.

Reasumując: podczas realizacji Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie dla Gminy Milanówek w roku 2020 uzyskano zakładane rezultaty.

REKOMENDACJE

W ramach przeciwdziałania przemocy w rodzinie zaleca się dalsze prowadzenie kampanii informacyjnych dotyczących negatywnych skutków społecznych i prawnych wynikających ze stosowanie przemocy, a także mechanizmów przemocy. W tym celu skuteczne mogą okazać się rozpowszechniane wśród mieszkańców ulotki na temat możliwych form pomocy w przypadku wystąpienia w rodzinie zjawiska przemocy, broszury lub rozmieszczone na terenie Miasta plakaty. Aby zwiększyć skuteczność prowadzonych działań profilaktycznych rekomenduje się zachować i rozwijać stałą współpracę pomiędzy instytucjami oraz organizacjami działającymi w obszarze przemocy oraz w dalszym ciągu organizować szkolenia i kursy mające na celu podnoszenie kompetencji zatrudnionej kadry pracującej z rodzinami, w których występuje problem przemocy.

Sporządził: Paweł Kordys, Specjalista pracy socjalnej, Koordynator Zespołu Interdyscyplinarnego

Akceptacja: Krystyna Kott, Kierownik Ośrodka Pomocy Społecznej w Milanówku